

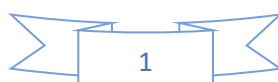
Christian Nissen Spangshus

Aline tipoldeforældre

og deres søskende, nærmeste aner og efterslægt

Kapitel 4

Holstebro 2020

Grenen: Nordspidsen af Vendsyssel (og Danmark)

Billede: Martin Olsson (mnemo on en/sv wikipedia and commons, martin@minimum.se)., [Skagen aka the skaw northmost point of denmark 6th may 2006](#), [CC BY-SA 3.0](#)

Billedet er taget fra Skagen fyrtårn

Min mors familie er i høj grad knyttet til Sønderjylland, mens min fars nærmeste forældre udelukkende er knyttet til Vendsyssel. Jeg er således en blanding af en vendelbo og en sønderjyde. Vendsyssel tegner sig for den skandinaviske del af min DNA-profil, mens Slesvig og Ditmarsken bidrager til den største del af profilen, nemlig den nordvesteuropæisk/britiske del.

CHRISTIANE MOGENSDATTER

1.del

Christiane Mogensdatter og Hans Hansen

samt deres familie – herunder om min oldemor Else Christine Jensdatter

Afd. 1a.

Min tipoldefar **Hans Hansen** blev født den 29.dec. 1799 i Gærum sogn, Horns herred, Hjørring amt. Han var gårdmand og boede i bebyggelsen Skoven, der lå i den østlige udkant af Gærum sogn som nabo (mod nord) til hovedgården Gærumgård.

Han blev viet 28.11.1828 i Gærum kirke til Ane Marie Kirstine Mogensdatter. De fik 3 børn sammen. 8 år efter indgåelsen af ægteskabet med Ane Marie havde Hans Hansen et uægteskabeligt forhold til hustruens søster, **Christiane Mogensdatter**. Barnet, der var resultatet af denne forbindelse, var **Else Christine Jensdatter**, født i Slustruphus, Skærum sogn 12.6.1837, min oldemor.

Hans Hansens far hed også **Hans Hansen** (26.7.1767 – 1.10.1845). Han blev født på gården Tronderup i Flade sogn, der lå umiddelbart øst for Tøttenborg, der er knyttet til Thøgersen-familien (omtalt i kapitel 1). Mindst fra 1787 til sin død d. 1.10.1845 boede han i Skoven, Gærum sogn. Han var gift med **Anna Marie Svendsdatter** (31.5.1767-28.6.1856) der var født i Flade sogn og døde i Skoven, Gærum sogn.

Hans Hansen (den ældre) og Anna Marie Svendsdatters børn udover Hans Hansen (den yngre) - og dermed min tipoldefar Hans Hansens søskende var:

Ida Margrethe Hansdatter (6.11.1794-27.12.1870) var først gift med Christen Christensen med hvem hun havde datteren Karen, og siden med Peder Mathiasen, der overlevede hende.

Christen Hansen, f. 9.6.1797 i Gærum.

Mette Hansdatter, f. 3.4.1803 i Gærum.

Niels Christian Hansen (25.1.1807 – 23.5.1836) var født og døde i Gærum sogn.

Maren Hansdatter (17.6.1811 – 10.7.1862) blev født i Gærum sogn. Hun var gift med Jens Jensen og de fik sønnen Hans Christian Jensen. Hans Christians 3 børn (2 piger og 1 dreng) grundlagde alle familier i udlandet med navne som: McIlvenna, Cyre, Yensen (!), Witham, Ransome og Bain. – Maren og Jens flyttede til Lendum sogn, hvor Maren Hansdatter døde.

Min tipoldefar, Hans Hansens, børn:

Med Ane Marie Mogensdatter:

Ane Marie Hansdatter (1829-1915), gift med Peder Christensen. Hun blev selv født i Gærum sogn, men ægteparrets barn, Maren Christine, fødtes i Understed sogn, østligt nabosogn til Gærum.

Else Marie Hansdatter, f. ca.1830 i Gærum sogn. – Desuden (mere usikkert) 2-3 børn mere.

Med Christiane Mogensdatter: Se nedenfor i afd. 1b

Hans Hansen døde 17.4.1842 i Gærum sogn.

Skærum

Skærum kirke. Antagelig bygget i første halvdel af det 13.årh.

Billede af: [Bococo](#), [Skærum kirke \(Frederikshavn\)](#), [CC BY-SA 3.0](#)

Afd. 1b

Min tipoldemor **Christiane Mogensdatter** blev født i maj 1814 i/på Nye Houbeck (Ny Hovbak), Skærum sogn, Horns herred, og døbt i kirken d. 18.maj.

Iflg. en mundtlig beretning skulle ejeren af Hovbæk i Skærum sogn i tiden omkring 1820 have været én af ejerne af hovedgården Eget i samme sogn.

Navnet på gården/stedet blev tidligere stavet Houbeck og lignende. Hovbæk er også navnet på en lille bæk i området. Houbeck m.v. må være det senere Hovbak. Heraf nævnes i kirkebøgerne Ny Hovbak og "Gammel Hovbak (et hus)", altså 2 gårde eller huse. Jvf. Vejnavnet Hovbakvej gennem dette område i dag.

I et tidsrum mellem 1840 og 1855 synes hun at bo i Gærum, hvorefter hun flytter tilbage til Skærum sogn. Indtil 1855 registreres hun ved folketællinger som ugift. I 1855 registreres hun som gift. Ægteskabet med Jens Christian Christensen er da også indgået d. 28.12.1854 i Gærum kirke. De sidste 2 børn er født i Skærum sogn, hvor hun selv dør i Lillemosen i Trøderup d. 14.9.1897.

Christiane Mogensdatters forældre var:

Mogens Madsen Vestergaard (25.3.1781-1.5.1867) og **Else Pedersdatter** (26.9.1784-1.3.1858).

Mogens Madsen var født på Vestergaard i Åsted sogn, Horns herred, og døbt den 29.april 1781 i Åsted kirke. Gården ejedes af hans far **Mads Jakobsen Vestergaard** (1733-1803) hvis hustru var **Anne Kirstine Mogensdatter, f. Dyrskjøt** (1753-1811). Dyrskjøt er en kendt vendsysselsk slægt, der kan føre sine aner tilbage til Ditmarsken i sidste halvdel af 1400-tallet. Jeg vil senere fortælle mere om Dyrskjøt-slægten.

Else Pedersdatter forældre var **Peder Svendsen** (1752-1806) og **Anne Nielsdatter** (1757-1846).

Christiane Mogensdatters søskende var:

Peder Mogensen (f.29.11.1807), hvis adresse ved dåben var angivet som Store Skudsig, Skærum sogn.

Området Skudsig var omkring 1816 delt i Store Skudsig og Lille Skudsig og lå helt mod vest i sognet. I 1902 nævnes Skudsig som en gård men det nævnes også at det i 1662 var 2 gadehuse og i 1683 "2 hele og ¼ bol til (hovedgården) Eget og Skaarupgaard".

Ane Marie Kirstine Mogensdatter (15.11.1810-13.4.1885) fødtes i Bygstade i Gærum sogn. På et tidspunkt efter 1844 må hun være flyttet fra Gærum, dvs. efter hendes første *mand*, **Hans Hansens død i 1842** (Nævnt ovenfor). Hun dør i Tolshave i Elling sogn. Som nævnt var hun

først gift med Hans Hansen, og de fik 2 børn sammen (begge piger). Med hendes næste mand, Thomas Hansen, fik hun også to piger. Der er ikke fundet børn af hendes sidste ægteskab med Peder Kristian Jensen.

Bygstade lå i det sydvestlige hjørne af Gærum sogn. I Trap: Danmark kaldes gården Bøgstade. Fra 1928 er der et billede af gården med vindmølle. Bygningerne har stået der til 2010. Nedrevet mellem 2010 og 2013. Adressen på det nuværende hus er Thornshedevej 5, Gærum (matr. 1a).

Else Catrine Mogensdatter (25.8.1816- 3.5.1892) født i Nye Houbek i Skærum sogn. Hendes mand Niels Christensen døde på Nygaard i Gærum sogn 1872 og de blev begge begravet på kirkegården der. De havde 3 børn.

Mads Christian Mogensen (16.2.1819-) var født i Vognsbæk i Skærum sogn (ved sognets vestgrænse). I ægteskabet med Christine Sørensdatter Adolphsen var der 1 pige: Else Marie.

Lars Christian Mogensen f. 3. marts 1822 i Åsted.

Mariane Mogensdatter (13.8.1824-1.11.1902) født i Vejerbakken i den sydlige ende af Skærum sogn. Hun fik 3 børn i ægteskabet med Peder Sixtus Jensen.

Svend Mogensen (5.7.1827-31.12.1919) født i Vejerbakken i Skærum sogn og død i Møllehuset i Hørby sogn. Han fik en søn (Jacob) i ægteskabet med Karen Marie Jensen,

Christiane Mogensdatters børn med Hans Hansen var:

Else Christine Jensdatter

Else Christine var Christianes første barn og resultatet af det uægteskabelige forhold til Hans Hansen (se også ovenfor). Hun var min oldemor; hun blev født 12.juni 1837 i Slustruphus i Skærum sogn og døbt i Skærum kirke d. 2.juli 1837.

Sludstrup: Stavemåden har gennem tiden været både Slugstrup (1500-tallet), Slustrup og Sludstrup. I Trap: Danmark, 3.udg. kaldes stedet Sludstrup.

I 1661 oplyses i en jordebog, at gården Sludstrup tidligere omfattede 2 bøndergårde. I 1683 var Sludstrup igen to gårde og det var det formentlig helt til 1857, hvor de blev samlet til én ejendom.

På et sognekort fra ca 1816 over Skærum sogn angives bebyggelsen Slustrup Gårde lige syd for landsbyen Skærum. I en artikel i Vendsyssel Folk og Land 1910 bringes et dokument, et fæstebrev vedr. gården Slustrup i Skærum sogn, udfærdiget af herremanden Gjerd Galt til Hørbylund i 1682.

Ved udstykning af de til gårdene hørende udmarkslodder opstod i løbet af 1800-tallet 6 hussteder (boelsteder) på Sludstrups jord. Det må være én af disse boelsteder, der kaldes Slustruphus. - Vejen der i dag går sydpå fra Skærum hedder stadig Slustrupvej (uden "d" !)

Min oldemor blev døbt Else Christine Jensdatter, datter af UGIFT Christiane Mogensdatter. Barnefaderen angives som Hans Hansen. I kirkebogen skrives: "Som Barnefader er udlagt Gaardmand Hans Hansen fra Skoven i Gjærum sogn".

Else Christine Jensdatter blev gift med Lars Christensen d. 26.januar 1865 i Skærum kirke. **Lars Christensen** (20.1.1829-21.2.1897) var min oldefar. Han var født i Try skole, Torslev sogn (Se kapitlet om Christen Weversted). Ved vielsen opgives Else Christine Jensdatters bopæl som Trøderup, Skærum sogn. Der var 3 børn i ægteskabet med Lars Christensen, herunder min farmor, **Johanne Marie Christensen** (20.9.1871-24.4.1938). De tre børn var:

Christiane, født i Trøderup, Skærum sogn.

Herefter (omkring 1870) flyttede ægteparret til Sæby, hvor de sidste 2 børn blev født:

Jens Christinus Christensen

Johanne Marie Christensen.

Ved sin død 20.9.1897 (i Øster Vrå, Torslev sogn) nævnes Else Christine Jensdatter (i kirkebogen for Skærum) som Else Kristine Christensen og som husbestyrerinde for karetmager Peter Jensen i Trøderup, Skærum sogn; desuden nævnes det, at hun er separeret fra Lars Christensen og at ægteparrets sidste fælles bopæl var Sæby.

Separationen må være sket omkring 1872, idet det sidste barn med efternavnet Christensen (min farmor) blev født 1871.

Herefter fødte Else Christine 5 børn i årene 1873-1879: Tekla, Christen, Martin, Mette Marie og Christian – alle med efternavnet Jensen. De første 4 børn blev født i Sæby, mens Christian blev født i Sindal sogn. Ved Martins fødsel noteres at Peter Jensen er udlagt barnefader, dvs. at forældrene ikke er gift. Moderens navn: Jensen kan være en "modernisering" af hendes pigenavn: Jensdatter.

Else Christine blev begravet på Skærum kirkegård 26.9.1897.

Sæby havn

[Matthias Schalk](#), [Sæby Havn\(Matthias Schalk\)](#), [CC BY-SA 3.0](#)

2.del

Christiane Mogensdatter og Jens Pedersen

Af dette uægteskabelige forhold er der 1 barn:

Mogens Christian Jensen f. 3.2.1849 i Gærum.

3.del

Christiane Mogensdatter og Jens Christian Christensen

Jens Christian Christensen (19.4.1828-18.3.1908) var født på Vestergaard i Trøderup, Skærum sogn. Da han indgår ægteskab med Christiane Mogensdatter d. 28.12.1854 i Gærum kirke nævnes det i kirkebogen, at han tjener (på en gård) i Slustrup.

Ved sin død angives Jens Christian Christensen som aftægtsmand boende i Mariesminde, Trøderup, Skærum sogn, samt som enkemand efter Christiane Mogensdatter. Deres sidste fælles bopæl var Lillemosen, Trøderup.

Der var 2 børn i ægteskabet mellem Christiane Mogensdatter og Jens Christian Christensen:

Kirsten Marie Jensen f. 9.10.1855 i Trøderup, Skærum sogn.

Hanne Marie Jensen f. ca. 1863 i Lillemosen (et hus), i Trøderup (eller Trøgderup, her Trøgdrup) i Skærum sogn.

Trøderup: Bebyggelsen Trøderup (Trøgderup, Trøgdrup) lå sydligst i det langstrakte Skærum sogn. Stedet nævnes første gang i kilderne i 1482. I 1662 bestod landsbyen af 2 hele bol (hele gårde), 4 halve bol og 7 gadehuse (huse opført ved vejen gennem landsbyen og uden jordtilliggende). Ved begyndelsen af det 18 årh. havde landsbyen 7 steder med over 1 tønde hartkorn og 6 mindre hvoraf hver enkelt havde under 1 tønde hartkorn (beregningsgrundlag for skatteansættelsen af den enkelte bondes jord). Trøderup bestod da af 4 gårde, hvoraf Trøgderupgaard var den største, og 22 huse. Siden blev størstedelen af landsbyen udflyttet. - I dag går Trøderupvej mod øst fra beliggenheden af den gamle landsby.

Frederikshavn o. 1900

Fotolitograferede i Generalstabens Topografiske Afdeling, [Frederikshavn o1900](#), als gemeinfrei gekennzeichnet, Details auf [Wikimedia Commons](#)

Kilder

Familie 23/23

DanishFamilySearch.dk

Rigsarkivet. Arkivalier online. (sa.dk)

Kirkebøger fra sognene:

Skærum, Gærum, Sæby, Jerslev, Flade, Tårs, Åsted, Lendum, Elling, Bindslev, Hørby, Sindal, Torslev

Folketællinger fra sognene:

Skærum, Gærum, Sæby, Flade, Lendum

Geodatastyrelsen: Historiske kort på nettet (<https://hkpn.gst.dk/>)

Kort over Eget hovedgård, Skærum sogn

Kort over Fovrholt og Gierum Marker samt Gierum Fælleds Heede beliggende udi Hiøring Amt Venneberg Horns Herred Aasted og Gierum Sogner. Opmaalt Aar 1796 af Schibsted.

Formindret Kort over Gierum Sogn. Ca. 1816

Formindret Kort over Flade Sogn. Ca. 1816

Formindret Kort over Skierum Sogn. Ca. 1816

Bykort: Frederikshavn ca.1900

Google Maps (maps.google.com)

MyHeritage.dk

Ancestry.com

Arkiv.dk

Wikimedia Commons (<https://commons.wikimedia.org>)

Trap, J.P.: Kongeriget Danmark. 3.udg. 1856-1906. - 4.bind: Hjørring, Thisted, Aalborg, Viborg og Randers amter.

Dansk Biografisk Leksikon (<http://runeberg.org/dbl/>)

Gaardboe, Anton: Bidrag til Skærum Sogns Historie og Topografi. Aarhus, 1902. 48 s.

Jakobsen, Anton: Fæstebrev på gården Slustrup i Skærum sogn 1682. (Vendsyssel Folk og Land, II. Historisk-Topografisk Årbog. 1910. S. 182-83)

Vendsyssel Folk og Land, I. Historisk-Topografisk Årbog. 1908.

Småstykker

Uægte børn

Betegnelsen "uægte barn" kan misforstås som "barn der ikke er ægte". Men den egentlige betydning er "barn af et uægteskabeligt forhold", dvs. et barn født uden for ægteskab. Den modsatte betegnelse: "ægte barn" eller "ægtebarn" dækker selvsagt børn født inden for ægteskab, men kan også bruges om børn, født uden for ægteskab, hvis biologiske forældre senere har giftet sig. Ordet "ægtebarn" ses ofte i kirkebøgerne. Betegnelserne havde stor betydning for barnets retsstilling. Et "uægte barn" havde som udgangspunkt ikke arveret efter faderen.

Horns herred og mine aner

Horns herred er det nordligste herred i Vendsyssel og dermed i Jylland og Danmark. Nordspidsen af Jylland, Grenen, ligger på højde med Göteborg i Sverige.

Horns herred omfatter flg. sogne (fra nord mod syd): Skagen, Råbjerg, Tversted, Bindslev, Mosbjerg, Elling, Tolne, Hørmested, Åsted, Flade, Frederikshavn, Skærum, Lendum og Gærum. De sogne hvori begivenhederne i disse beretninger udspiller sig, er sognene i Horns herred med undtagelse af Skagen; desuden omhandles enkelte sogne i naboherrederne Vennebjerg, Børglum og Dronninglund: Sindal, Ugilt, Tårs, Jerslev, Torslev og Hørby, alle undtagen Jerslev beliggende som nabosogne til Horns herred. Endelig er der de lidt fjernere liggende sogn: Sæby (Dronninglund) og Jelstrup (Vennebjerg).

Så man kan med rimelighed sige, at hjemstedet for mine aner har været Horns herred plus den nærmeste omegn i de sidste 6 generationer. I nogle tilfælde meget længere tilbage. Når man går 4-5 århundreder tilbage har der været tilflytninger indenfor slægten til dette område i Vendsyssel fra bl.a. Slesvig, Holsten, Ditmarsken og Skåne.

Købstæderne i området er Frederikshavn og Sæby.

Anenumre for direkte aner, der er nævnt i denne artikel:

92.93

32.33.34.35.36.37.38.39.40.41.42.43.44.45.46.47./ 48.49.50.51.52.53.54.55.56.57.58.59.60.61.62.63

16.17.18.19.20.21.22.23 / 24.25.26.27.28.29.30.31

8.9.10.11 / 12.13.14.15

4.5 / 6.7

2.3

1